

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Kadernota participatie	Raadsvergadering	14 november 2023
Nummer(agenda)	:	Commissie 1	S&B
Registratienummer	: bb23.00501	Datum	1 november 2023
Registratiecode	: 	Commissie 2	
Auteur	: Esther Mollema	Datum	
Status	: Openbaar	B&W-vergadering	3 oktober 2023
		Portefeuillehouder	F.M.H.P. Houben

Samenvatting

Raad en college hebben gewerkt aan een kadernota en werkwijze voor participatie. De aanleiding hiervoor waren de ambities op dit vlak van raad en college (raadsprogramma en coalitieakkoord). De samenleving en de gemeentelijke organisatie hebben met veel betrokkenheid inbreng geleverd en de stukken meegelezen. De inbreng is samengebracht in een dossier dat de basis heeft gevormd voor de kadernota.

Bij participatie staat een zorgvuldig proces centraal, zowel bij inwonersinitiatieven als bij inwonersparticipatie. Om een zorgvuldig proces te ondersteunen, zijn afspraken en rollen in de nota opgenomen. Als waarden voor participatie zijn 'betrouwbaar', 'betrokken' en 'transparant' genoemd. Voor inwonersinitiatieven is een beslisboom uitgewerkt met de mogelijkheden van ondersteuning door de gemeente. Het saamhorigheidsbudget maakt hiervan deel uit. Voor inwonersparticipatie is een werkwijze opgesteld die altijd wordt toegepast. Het communiceren en implementeren hiervan onder alle betrokkenen vraagt om een stapsgewijze meerjarenaanpak. Hier is formatie en budget voor gereserveerd.

Besluit om

1. De Kadernota participatie 'Participatie in het hart' vast te stellen
2. In te stemmen met de rollen, afspraken en werkwijze die in de Kadernota zijn opgenomen
3. In te stemmen met het evalueren van de kadernota in 2026

Inleiding

De gemeente Beuningen heeft participatie hoog in het vaandel. In diverse projecten en activiteiten denken, doen en praten inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners mee. En inwoners vragen de gemeente om mee te werken aan initiatieven. In het raadsprogramma en in het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om aan participatie in deze bestuursperiode aandacht te besteden door een kadernota / werkwijze en instrumenten met elkaar op te stellen, als actualisering en concretisering van de visienota 'Ruimte om mee te doen' (2016).

Met inbreng van vertegenwoordigers van alle in- en externe betrokken partijen is dit van februari tot juli 2023 middels een integraal en zorgvuldig proces tot stand gebracht.

Ondersteuning van inwonersinitiatieven en saamhorigheidsbudget

Op 8 november 2022 is een motie aangenomen over 'Saamhorigheidsbudget - dorpenbudget' (nummer 148) waarbij is afgesproken om verdere kaderstelling uit te werken in dit traject. Om het saamhorigheidsbudget goed vorm te kunnen geven, is in het ophaalproces aan alle betrokkenen gevraagd wat er goed gaat en wat er beter kan rondom inwonersinitiatieven. Er bleek behoefte te zijn aan helderheid over:

- welke mogelijkheden er zijn om ondersteuning van de gemeente te krijgen voor een inwonersinitiatief
- de criteria waar een initiatief aan moet voldoen
- hoe het proces loopt en waar men terecht kan

- een overzicht van de inwonersinitiatieven (platform)

Daarnaast is inhoudelijk op een rij gezet welke mogelijkheden er al zijn voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven en hoe het saamhorigheidsbudget daarin een plek kan vinden. Dit heeft geleid tot drie vormen van ondersteuning die elkaar aanvullen. Hiermee ondersteunt de gemeente zowel initiatieven op het vlak van leefbaarheid en saamhorigheid als op het vlak van openbare ruimte en groen. De criteria zijn voor alle drie hetzelfde (zie kadernota) en qua inhoud, het proces en bedrag verschillen ze van elkaar.

- ❖ 'Samen in de buurt' ondersteunt initiatieven in de openbare ruimte op gemeentegrond, zoals het omvormen van groenstroken. Een denktank met vertegenwoordigers van de gemeente en bijvoorbeeld Perspectief en inwoners beoordeelt deze initiatieven.
- ❖ 'Bewonersbetrokkenheid' is bedoeld voor initiatieven die de leefbaarheid en saamhorigheid bevorderen. Het bedrag is maximaal € 250 per initiatief en aanvragen en verstrekken gebeurt via een platform.
- ❖ Het 'Saamhorigheidsbudget' is bestemd voor initiatieven die de leefbaarheid en saamhorigheid bevorderen en die een grotere bijdrage, financieel of anderszins, van de gemeente vragen. Een denktank met vertegenwoordigers van de gemeente en Perspectief beoordeelt deze initiatieven.

Beoogd effect

Door het vaststellen van de kadernota kan de insteek en werkwijze voor inwonersparticipatie en inwonersinitiatieven gecommuniceerd en geïmplementeerd worden. Zo ontstaat er helderheid en eenduidigheid.

Door betere inwonersparticipatie worden inwoners gehoord, sluiten plannen beter aan bij de samenleving, neemt het wederzijds begrip toe en ook het vertrouwen.

De aanpak rondom inwonersinitiatieven zorgt voor meer samenwerking in de samenleving en tussen de samenleving en de gemeente. De initiatieven zorgen voor meer saamhorigheid en leefbaarheid en zo wordt Beuningen een nog mooier plekje.

Argumenten

1.1 De Nota geeft vorm aan de doorontwikkeling van participatie in Beuningen, inclusief het Saamhorigheidsbudget

De Beuningse gemeenteraad wil participatie verder brengen. De kadernota geeft hier vorm aan. Daarnaast bevat de kadernota een uitwerking van het 'Saamhorigheidsbudget', waarover de gemeenteraad op 8 november 2022 een motie aannam. In die motie wordt budget beschikbaar gesteld voor het organiseren van evenementen die de saamhorigheid in een kern of wijk stimuleren.

1.2 De Nota is gebaseerd op de ervaringen en ideeën van alle betrokkenen

Deze nota is tot stand gekomen via een proces van interactieve beleidsvorming; alle betrokkenen hebben input geleverd en het concept-stuk gelezen en aangevuld. Daardoor is het een gezamenlijk stuk geworden dat verbeterpunten bevat vanuit de praktijk en op breed draagvlak kan rekenen.

2.1 De afspraken bieden een concreet uitgangspunt voor consistent en eenduidig handelen

Het gaat om anders denken en anders doen. Daar is de nota een startpunt voor. Afspraken, rollen, uitvoering en werkwijze zijn concreet uitgewerkt. Zo kan iedereen die in de gemeente Beuningen te maken heeft met participatie, op basis van deze nota verder.

2.2 De afspraken zijn werkbaar

Alle betrokkenen hebben meegedacht over de invulling van de afspraken en de werkwijze. Deze zijn dus gebaseerd op verbeterpunten vanuit de praktijk en daardoor zijn ze werkbaar.

3.1 Het betreft een nieuwe werkwijze

Omdat het een andere manier van denken en doen is, is het belangrijk om te beoordelen in hoeverre de doelen worden behaald. Twee jaar is een haalbare termijn gezien de tijd die benodigd is voor het

implementeren en inrichten van de werkwijze.

Kanttekeningen

1.1 Alleen een nota staat niet garant voor aandacht en betrokkenheid

Met het opschrijven van kaders zijn we er niet. Het is aan alle betrokkenen om aan de slag te gaan. De nota biedt hiervoor voldoende concrete aangrijpingspunten in de vorm van afspraken, een werkwijze en een uitvoeringsplan. En uren en budget zijn gereserveerd zodat uitvoering na vaststelling kan starten.

1.2 Niet alle punten uit het raadsakkoord zijn hiermee uitgewerkt

Het onderwerp participatie zoals dat in het raadsakkoord is verwoord, behelst meer dan in deze kadernota is uitgewerkt. Door eerst deze kaders en werkwijze te communiceren en te implementeren, werken we aan een goede basis en kunnen we daarna de andere punten oppakken. Zoals bijvoorbeeld de introductie van wijk –en dorpsraden of een inwonerpanel.

1.3 Participatieve democratie zet mogelijk de representatieve democratie onder druk

Veel ruimte voor inwonersparticipatie en inwonersinitiatieven: dit kan de indruk wekken dat de positie van de gemeente in het algemeen en van de gemeenteraad in het bijzonder minder sterk wordt. Echt samenwerken, met alle denk- en werkkracht die er is, aan de grote maatschappelijke opgaven: dat staat echter niet haaks op de representatieve democratie maar is daar juist een aanvulling op. In de kadernota is dit helder uitgewerkt, met name in de rollen.

1.4 De inspraakverordening wordt aangepast

De bestaande juridische onderlegger voor inspraak en participatie in de gemeente Beuningen is de inspraakverordening. Deze dateert uit 2004 en moet worden geactualiseerd. Dit gaat gebeuren als de kadernota is vastgesteld zodat de verordening en de kadernota in lijn zijn met elkaar.

Financiën

Tijdens het interactieve proces is in kaart gebracht en gereserveerd wat nodig is aan formatie en budget. Zo kan spoedig na de besluitvorming de uitvoering starten. Er is ambtelijk 36 uur beschikbaar voor participatie. Deze uren worden door twee ambtenaren ingevuld. Communiceren, adviseren en aanjagen, in de samenleving en in de gemeentelijke organisatie, zijn de hoofdtaken. In de begroting zijn daarnaast middelen gereserveerd voor een digitaal platform dat inwonersinitiatieven en inwonersparticipatie faciliteert.

Tijdspad

Lange termijn: meerjarenplanning

Van 2024 tot 2027 staan respectievelijk inrichten, borgen, evalueren en bijstellen centraal. Dit is opgenomen in de kadernota. Ieder jaar wordt de stand van zaken op hoofdlijnen gemeld aan uw raad in een informatienota.

Korte termijn

Het is nu zaak om opvolging te geven aan de besluitvorming zodat de verbeteringen en de nieuwe werkwijze er daadwerkelijk komen (implementatie) en er aandacht voor blijft (borging). Het betreft een andere manier van denken én werken. Om dit daadwerkelijk te realiseren en ook te borgen, is er tijd en aandacht vereist. De mindset en de werkwijze moeten bij alle partijen tussen de oren komen.

- ❖ Communiceren van het beleid naar alle partijen
- ❖ Participatie beleggen in de organisatie (denk aan werving, inrichten werkgroep)
- ❖ Trainen van de ambtelijke organisatie
- ❖ Inrichten van de werkprocessen
- ❖ Inrichten van een platform voor participatie (mogelijk gekoppeld aan sociale kaart)
- ❖ Aanspreekpunt inrichten

Communicatie

Deze kadernota zal worden vertaald in doelgroepgerichte communicatie voor alle betrokkenen. Voor inwoners maken we een gerichte berichtgeving die focust op inwonersinitiatieven en concreet is, bijvoorbeeld via een infographic. Voor de ambtelijke organisatie maken we een uitwerking van de werkwijze. Uw raad wordt jaarlijks via een informatienota op de hoogte gehouden.

Evaluatie

In 2026 vindt evaluatie plaats aan de hand van de doelen in de kadernota (zie ook kadernota, p.18). De verbeterpunten worden vervolgens opgepakt.

Bijlagen

01. Kadernota participatie 'Participatie in het hart'
02. Participatiedossier
03. Proces totstandkoming Kadernota participatie

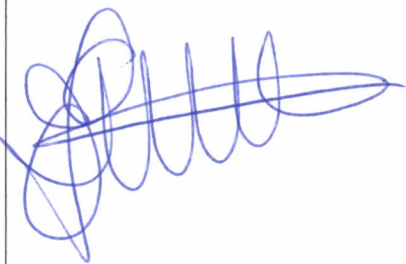
Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Corry van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester (waarnemend)

Besluit d.d. 14/11/2023

Akkoord

Esther Jonkman
griffier

Daphne Bergman
voorzitter